

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

26 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte – Timofti Vladimir,

judcători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Nemerenco Veaceslav în numele inculpatului Colța Vitalii, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Colța Vitalii Xxxxx, născut la xxxxx, originar
și domiciliat în Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 05.05.2014 – 03.11.2016;
2. Instanța de apel : 11.10.2019 – 20.11.2019;
3. Instanța de recurs ordinar : 15.01.2020 – 26.05.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 03 noiembrie 2016, Colța Vitalii a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.290 alin.(1) Cod penal și în baza acestei legi i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an. În baza prevederilor art.85 alin.(1) Cod penal, prin cumul de sentințe, inculpatului Colța Vitalii, la pedeapsa stabilită prin hotărâre i s-a adăugat parțial partea neexecutată din pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 27.12.2013, numindu-i-se definitiv o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Măsura de reprimare - obligațiunea de a nu părăsi localitatea, aplicată în privința lui Colța Vitalii, a fost abrogată, cu anunțarea în căutare a acestuia, executarea fiind pusă în sarcina IP Ialoveni.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, inculpatul Colța Vitalii, având scopul păstrării ilegale a munițiilor, la domiciliul său, situat în or. Xxxxx str. Xxxxx, la 25.03.2014, în cadrul percheziției efectuate la domiciliu, în odaia sa au fost depistate și ridicate trei cartușe, care conform raportului de expertiză nr.2234 din 01.04.2014, se referă la categoria munițiilor și sunt cartușe de calibrul 9x19 mm Luger cu lovitura centrală cu gloanțe cu miez de metal moale, confecționate în condiții de uzină, sunt destinate pentru

efectuarea tragerilor din următoarele modele de arme cu țeava ghintuită „Borchartit Luger Parabellum P-08”, „Valter P-38 P-99”, etc., și sunt utile pentru trageri, pe care le-a păstrat în gospodăria sa de mai demult timp.

3. Împotriva sentinței la 02 octombrie 2019, a declarat apel avocatul Nemerenco Veaceslav în interesele inculpatului Colța Vitalii, prin care a invocat dezacordul cu soluția adoptată de către instanța de fond, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului.

În argumentarea cereri de repunere în termenul de declarare a apelului, avocatul a invocat faptul că în speță, cauza penală în privința lui Colța Vitalii s-a examinat în lipsa inculpatului, iar dânsul a încheiat contract de asistență juridică pentru apărarea intereselor lui Colța Vitalii, la data de 06.09.2019, când și a solicitat să facă cunoștință cu materialele dosarului în privința inculpatului Colța Vitalii și eliberarea unei copii de pe sentință în privința acestuia. Instanța de judecată a reținut că în cadrul urmăririi penale inculpatul, având calitatea de învinuit conform procesului - verbal de audiere din 23.04.2014, a recunoscut integral vina imputată (f.d.44), iar ca circumstanță atenuantă, în sensul art. 76 Cod penal, s-a reținut recunoașterea vinovăției și căința sinceră, circumstanțe, care în opinia apelantului, fac posibil aplicarea în privința inculpatului Colța Vitalii prevederilor art. art. 1, 2 a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016, cu încetarea procesului penal de învinuire a lui Colța Vitalii în comiterea infracțiuni prevăzute de art. 290 alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2019, a fost respinsă, ca neîntemeiată, cererea avocatului Nemerenco Veaceslav în interesele inculpatului Colța Vitalii de repunere în termenul de declarare a apelului împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 03.11.2016.

A fost respinsă, ca depusă peste termen, cererea de apel declarată de către avocatul Nemerenco Veaceslav în interesele inculpatului Colța Vitalii împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 03.11.2016, cu menținerea acesteia fără modificări.

4.1. În motivarea soluției date instanța de apel a constatat că sentința Judecătoriei Ialoveni a fost pronunțată în lipsa inculpatului Colța Vitalii, care potrivit informației, a fost anunțat în căutare de IP Ialoveni pe cauza penală nr.204440220 învinuit în baza art.201 alin.(1) Cod penal.

În acest context, instanța de apel a subliniat că sentința Judecătoriei Ialoveni a fost pronunțată public la data de 03 noiembrie 2016, fiind adoptată în cauza penală privind condamnarea lui Colța Vitalii pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.290 alin. (1) Cod penal (f.d. 114-116).

Totodată, avocatul a invocat faptul că sentința din 03.11.2016 a contestat-o după ce inculpatul Colța Vitalii a fost reținut în Ungaria, iar mama acestuia a încheiat contract de asistență juridică, motiv din care consideră posibilă repunerea în termen a apelului.

Instanța de apel a menționat că deși prezenta cauză a fost examinată în lipsa inculpatului Colța Vitalii, din procesul - verbal al ședinței de judecată rezultă că la examinarea cauzei dreptul la apărare al acestuia a fost respectat de către instanța de fond,

drepturile și interesele acestuia fiind apărate de către avocat, fiind prezent la pronunțarea sentinței la data de 03 noiembrie 2016, fiindu-i adusă la cunoștință modalitatea și termenul de atac al hotărârii judecătorești, care însă nu a fost contestată (f.d. 117).

Instanța de apel a constatat că deși inculpatul Colța Vitalii nu a fost prezent la pronunțarea sentinței la data de 03 noiembrie 2016, drepturile și interesele sale au fost apărate de către avocat și în pofida acestui fapt, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, avocatul Nemerenco Veaceslav în interesele inculpatului Colța Vitalii abia la data de 06.09.2019 (f.d.119-122) a declarat apel împotriva sentinței menționate.

Prin urmare, instanța de apel a reținut omiterea termenului de declarare a apelului 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, fapt expres stipulat în alin.(1) al art.402 Cod de procedură penală.

Or, termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

În aceeași ordine de idei, art. 230 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală prevede că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În contextul dat, instanța de apel a apreciat critic argumentul apărării precum că în speță, contractul de asistență juridică a fost încheiat la 06.09.2019.

Or, avocatul Nemerenco Veaceslav, acționând în interesele inculpatului Colța Vitalii, în cererea de apel declarată împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 03 noiembrie 2016, a solicitat repunerea în termen, însă nu a indicat motive convingătoare în vederea omiterii acestui termen, iar la examinarea cauzei în ordine de apel nu a invocat argumente plauzibile în vederea motivării termenului omis, astfel că repunerea apelului în termen, de către instanța de apel, din oficiu, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție, ceea ce în accepțiunea CEDO (Ghinea versus Republica Moldova) urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului - dreptul la un proces echitabil, care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare.

În aceste circumstanțe, instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor invocate în cererea de apel, or instanța nici nu purcede la examinarea fondului cererii de apel, deoarece verificarea legalității și temeiniciei soluției primei instanțe ca depusă peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Nemerenco Veaceslav în numele inculpatului Colța Vitalii, în termen la data de 02 ianuarie 2020, prin care fără a indica vreun temei prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală,

a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- judecata a avut loc fără participarea inculpatului, când participarea lui era obligatorie potrivit legii și cauza a fost judecată în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

- inculpatul nu a refuzat să se prezinte în fața instanței de judecată, iar partea apărării a solicitat amânarea ședinței insistând aspra necesității prezenței inculpatului, or art. 321 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală prevede că cauza poate fi examinată în lipsa inculpatului aflat în stare de arest doar când inculpatul, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat și de apărătorul lui sau de administrația locului de detenție a acestuia;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;

- recurentul consideră că în cazul dat termenul a fost omis din motive întemeiate, or inculpatul fiind reținut în străinătate nu a fost în stare să exercite personal calea de atac, fapt ce l-a făcut nevoit să apeleze la avocat prin intermediul mamei sale, în conformitate cu prevederile art. 70 alin. (1) Cod de procedură penală;

- depunerea cererii de apel a fost posibilă doar după ce avocatul ales a primit sentința primei instanțe și a făcut cunoștință cu materialele dosarului. Cererea privind eliberarea sentinței judecătorești și acordarea permisului de a face cunoștință cu materialele dosarului a fost depusă în ziua semnării contractului de asistență juridică, la data de 06.09.2019, iar posibilitatea de a face cunoștință cu materialele dosarului a avut doar la data de 24.09.2019 (deoarece angajatul cancelariei Judecătoriei Hîncești s-a aflat în concediu).

- astfel consideră recurentul că cererea de apel depusă la data de 02.10.2019 urma a fi repusă în termen, or întârzierea a fost determinată de motive întemeiate;

- aplicarea pedepsei a fost înlăturată de un act de amnistie;

- recurentul consideră că în privința inculpatului sunt aplicabile prevederile art. art. 1,2 a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016, și procesul penal de învinuire a lui Colța Vitalii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 290 alin. (1) Cod penal urmează a fi încetat, ținând cont de faptul că prin sentința de condamnare instanța de judecată a reținut că în cadrul urmăririi penale inculpatul, având calitatea de învinuit conform procesului - verbal de audiere din 23.04.2014 a recunoscut integral vina imputată (f. d. 44). De asemenea instanța de judecată a reținut ca circumstanță atenuantă, în sensul art. 76 Cod penal, recunoașterea vinovăției și căința sinceră.

6. Pe marginea recursului declarat procurorul a depus referință, prin care a solicitat inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

7. Judecând argumentele recursului în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea deciziei atacate din următoarele motive.

În conformitate cu art.422 Cod de procedură penală, recursul se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Lecturînd recursul declarat se reține că recurentul nu invocă nici un temei de casare a deciziei prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă acesta indică că judecata a avut loc fără participarea inculpatului, când participarea lui era obligatorie potrivit legii și cauza a fost judecată în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și aplicarea pedepsei a fost înlăturată de un act de amnistie, semnalînd astfel temeiurile prevăzute la pct.4), 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, considerînd că instanța de apel incorect a ajuns la concluzia că apelul avocatului Nemerenco Veaceslav a fost depus peste termen.

Examinînd argumentele recursului declarat, Colegiul penal lărgit constată că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, deoarece la adoptarea deciziei supuse recursului, instanța de apel a respectat normele legale prescrise în art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează expres că termenul declarării apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Instanța de recurs reține că, instanța de apel corect a menționat că argumentele invocate de avocatul Nemerenco Veaceslav în numele inculpatului Colța Vitalii referitor la repunerea în termen poartă un caracter declarativ, acesta neelucidînd careva motive întemeiate exhaustiv prevăzute de legiuitor la art. 403 Cod de procedură penală, indicînd doar că contractul de asistență juridică a fost încheiat la 06.09.2019, însă nu a indicat motive convingătoare în vederea omiterii termenului de atac, iar la examinarea cauzei în ordine de apel nu a invocat argumente plauzibile în vederea motivării termenului omis.

În consecință, Colegiul constată că instanța de apel întemeiat a decis respingerea ca neîntemeiată a cererii avocatului Nemerenco Veaceslav în interesele inculpatului Colța Vitalii de repunere în termenul de declarare a apelului împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 03.11.2016 și ca depusă peste termen, cererea de apel declarată de către avocatul Nemerenco Veaceslav în interesele inculpatului Colța Vitalii.

Totodată, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a menținut fără modificări soluția adoptată de către instanța de fond pe motiv că avocatul Nemerenco Veaceslav a depus peste termen cererea de apel și, raportînd situația reținută în cauză

la prevederile art.420 alin.(4) Cod de procedură penală, în coroborare cu dispoziția art. 432 alin.(2) Cod de procedură penală, rezultă că lipsesc temeiuri de drept de casare a hotărârii contestate în cauza penală dată.

Astfel, instanța de recurs reține că temeiurile invocate de recurent nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, de aceea recursul ordinar declarat de către avocatul Nemerenco Veaceslav în numele inculpatului, se respinge ca inadmisibil.

Colegiul penal lărgit nu se va expune asupra celorlalte argumente din recurs referitor la fondul cauzei, or, în timp ce apelul a fost respins ca depus peste termen și instanța de apel și-a motivat soluția prin prisma tardivității, se consideră că acesta n-a folosit calea apelului, potrivit art.420 alin.(4) Cod de procedură penală.

În concluzie, Colegiul penal lărgit conchide că temeiurile indicate de către recurent, nu sunt întemeiate din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei adoptate pe caz.

În baza celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul ordinar declarat de către avocatul Nemerenco Veaceslav în numele inculpatului Colța Vitalii, urmează a fi respins ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, cu menținerea deciziei atacate, deoarece temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în instanța de recurs ordinar.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Nemerenco Veaceslav în numele inculpatului Colța Vitalii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Colța Vitalii Xxxxx**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **25 iunie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor